

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z treścią tych ustaw zadania wykonuje się w szczególności przez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie problemów powodowanych przez alkohol i narkotyki w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem i narkotykami narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy zażywa narkotyki, czy nie.

Adresatami programu są mieszkańcy gminy Brzyska, a w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, osoby współuzależnione, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa, Placówki Oświatowe, Zakład Opieki Zdrowotnej, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj są one obecne w małych miasteczkach, a nawet na wsiach. Nasza gmina nie jest wolna od tego problemu,

aczkolwiek nie ma oficjalnych wniosków czy zawiadomień o występującym uzależnieniu u mieszkańców naszej gminy.

II. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Brzyska

Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach, mogą przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Konkretnie działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska.

Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu na terenie gminy jest jednak trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu, jak i rozpowszechnienie szkodliwych następstw picia, są różne w zależności od środowiska.

Ponieważ według nowych przepisów prawnych Gminny Program sporządza się na okres do czterech lat toteż następny Program na lata 2024 - 2027 powinien być sporządzony na taki okres. Jednak podstawą do sporządzenia Gminnego Programu obejmującego dłuższy czas powinna być Lokalna Diagnoza Profilaktyki Uzależnień, ponieważ trudno sobie wyobrazić poprawny Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii bez rzetelnego określenia skali tych problemów. Nie wystarczy więc odwołanie się do ogólnej wiedzy o szkodliwości nadużywania alkoholu. Dlatego też w niedługim czasie GKRPA zleci opracowanie Diagnozy.

Problemy związane z alkoholem to:

1) duża dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu:

W gminie Brzyska znajduje się łącznie 11 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. We wszystkich 11 punktach sprzedawane jest piwo, a w 7 z nich również sprzedawane jest wino. W 6 punktach sprzedawany jest alkohol wysokoprocentowy. Jeden z tych punktów podaje alkohol do spożycia na miejscu, a pozostałe do spożycia poza miejscem sprzedaży. Jednak do alkoholu sprzedawanego w naszych sklepach należy dodać alkohol kupowany poza terenem naszej gminy oraz wyprodukowany nielegalnie przez mieszkańców gminy, a także alkohol uzyskany z łatwo dostępnego spirytusu niewiadomego pochodzenia.

2) szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej:

Informacji o rozmiarach tego problemu dostarczają dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzyskach, oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach.

Szczegółowe dane z działalności w tym zakresie GOPS w Brzyskach oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zostaną przedstawione na kolejnych sesjach Rady Gminy.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Komisja kompleksowo przygotowuje dokumentację wymaganą przy kierowaniu wniosków do Sądu Rodzinnego w Jaśle (rozmowy z członkami rodziny, skierowania do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego). Na bieżąco udzielane są porady dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych przez psychologa z Ośrodka Psychoterapii w Jaśle. Porady te cieszą się zainteresowaniem najczęściej osób współuzależnionych, a nie osób bezpośrednio uzależnionych od alkoholu.

W ramach konsultacji podejmowano działania mające na celu:

- motywowanie do leczenia,
- informowanie o możliwościach podjęcia leczenia w placówkach odwykowych,
- udzielanie wsparcia po odbytych leczeniu,
- rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej, a co za tym idzie udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymywania przemocy,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych,
- udzielanie informacji telefonicznych.

Komisja planuje przeprowadzić w 2023 roku cykl spotkań dzieci i młodzieży z Psychologiem w każdej Placówce Oświatowej na terenie gminy dotyczące różnego rodzaju uzależnień.

W miesiącu kwietniu tego roku planowane jest spotkanie dzieci i młodzieży ze wszystkich szkół z terenu gminy z emerytowaną Sędzią Sądu Rodzinnego i Nieletnich, znaną z telewizji, Panią Anną Marią Wesołowską. Planowane jest również spotkanie Pani Sędzi z rodzicami, dziadkami czy opiekunami, którzy biorą udział w procesie wychowawczym oraz spotkanie z dyrektorami szkół, psychologami i pedagogami czy nauczycielami pracującymi w naszych szkołach, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA, GOPS, a także radnymi rady gminy. Pani Sędzia to znany autorytet z dziedziny prawa, przemocy i uzależnień behawioralnych.

III. Cele

Celem Programu w 2023 roku jest:

1. Rozpoznawanie problemów na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów:
 - poszerzanie wiedzy społeczności lokalnej ukierunkowanej na zwrócenie uwagi na problem używania alkoholu i narkotyków przez dzieci i młodzież ,
 - poszerzanie wiedzy osób zajmujących się działaniami profilaktycznymi na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa;
3. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują:
 - zwiększanie kompetencji osób pomagających dzieciom i pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień,
 - poprawa funkcjonowania dorosłych członków rodzin osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie;
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami:
 - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz osób uwięzianych w przemoc,
 - poszerzanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia szkodliwego oraz uzależnienia od alkoholu i narkotyków, w tym wspieranie instytucji zajmujących się problematyką uzależnień;
5. Edukacja publiczna w zakresie:
 - informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu i narkotyków,
 - promocji zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji
6. Działalność profilaktyczna polegająca na wspieraniu zajęć z dziećmi w klubach sportowych działających na terenie gminy, gdyż krzewienie kultury fizycznej i sportu jest według Komisji działaniem profilaktycznym odciągającym młodzież i dzieci od alkoholu i narkotyków, a pozwalająca zdrowo i w sposób wolny od nałogów, spędzić wolny czas.

Warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów Programu, jest realizacja następujących zadań:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą;

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

IV. Zasoby służące realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach
2. Zespół Interdyscyplinarny w Brzyskach
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzyskach
4. Posterunek Policji w Kołaczycach
5. Jednostki Oświatowe na terenie gminy Brzyska
6. Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Brzyskach
7. Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzyskach
8. Gminny Zarząd OSP
9. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży

Program uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym, a także wiedzę na temat przeciwdziałania uzależnieniom, leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji osób uzależnionych oraz redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem

i współuzależnieniem. Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesionych do kasy gminy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż tych napojów oraz tzw. podatku od małych. Członkowie tej Komisji otrzymywać będą wynagrodzenie w wysokości 350 zł netto, sekretarz komisji 400 zł netto, a przewodniczący komisji w wysokości 500 zł netto za udział w każdym posiedzeniu Komisji, oraz za przeprowadzenie kontroli w placówkach handlowych na terenie gminy Brzyska. Ponadto przewodniczący komisji za sporządzenie wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich mającego na celu leczenie uzależnionego od alkoholu, kwotę 150 zł. Przewodniczący Komisji za przygotowanie materiałów, uczestnictwo, prezentowanie prac i dokumentów GKRPA podczas działań kontrolnych instytucji zewnętrznych, czy kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Gminy, czy innych Komisji Rady oraz prezentację, podczas Sesji Rady Gminy, materiałów dotyczących pracy komisji otrzymywał będzie wynagrodzenie w wysokości 250 zł za każdą obecność bez względu na czas trwania prezentacji. Przewodniczący Komisji, jako członek Zespołu Interdyscyplinarnego, ma obowiązek pracować w Grupach Roboczych dotyczących przemocy w rodzinie nie pobierając za to dodatkowego wynagrodzenia.

Członkom GKRPA, a także innym osobom wykonującym na rzecz realizacji gminnego programu określone zadania, przysługuje zwrot podróży poza obszar gminy w wysokości określonej w przepisach, o podróżach służbowych na terenie kraju.

Załącznik:

- Regulamin przyznawania i rozliczania środków finansowych z funduszu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzyskach – załącznik nr 1
- Wniosek o przyznanie środków finansowych na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii – załącznik nr 2

PRZEWODNICZĄCY
RZĄD GMINY
Sędziów (Majewczyk)